

**PROTOCOL
TOT AANVULLING EN WIJZIGING
VAN HET BENELUX-VERDRAG INZAKE
UITLEVERING EN RECHTSHULP IN STRAFZAKEN**

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,
Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg,
Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

Gelet op het Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden, ondertekend te Brussel op 27 juni 1962, hierna genoemd « het Verdrag »,

Overwegende, dat het in het licht van de opgedane ervaring wenselijk is gebleken, het stelsel van rechtshulp te verbeteren door de bepalingen van dat Verdrag omtrent het tijdelijk overbrengen van gedetineerden aan te vullen,

Gelet op het door de Raadgevende Interparlementaire Benelux-raad op 30 november 1973 uitgebrachte advies,

Hebben tot dat doel besloten een Protocol te sluiten en hebben daartoe als Gevolmachtigden aangewezen :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Zijne Excellentie de Heer H. VANDERPOORTEN,
Minister van Justitie ;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg :

Zijne Excellentie de Heer Eug. SCHAUS,
Vice-Ministre-President, Minister van Justitie ;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden :

Zijne Excellentie de Heer A.A.M. van AGT,
Vice-Ministre-President, Minister van Justitie ;

Die, na elkander hun in goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten te hebben overgelegd, zijn overeengekomen als volgt :

Artikel 1

In het Verdrag wordt een artikel 25 bis ingelast, luidende als volgt :

« Artikel 25 bis

1. De verzoekende Partij kan vragen dat een persoon, die op haar grondgebied rechtens van zijn vrijheid is beroofd, tijdelijk wordt overgebracht naar het grondgebied van de aangezochte Partij, ten einde daar bij de uitvoering van de rogatoire commissie aanwezig te zijn.
2. De overgebrachte persoon zal op het grondgebied van de aangezochte Partij in hechtenis blijven, tenzij de verzoekende Partij met zijn invrijheidstelling instemt.
3. De hechtenis op het grondgebied van de aangezochte Partij komt in mindering op de duur van de vrijheidsbeneming die de overgebrachte persoon moet ondergaan op het grondgebied van de verzoekende Partij.
4. Nadat de rogatoire commissie is uitgevoerd, wordt de overgebrachte persoon, ongeacht zijn nationaliteit, onverwijld teruggebracht naar het grondgebied van de verzoekende Partij.
5. In geval van vlucht van de overgebrachte persoon neemt de aangezochte Partij alle maatregelen die tot zijn aanhouding kunnen leiden.
6. De persoon die tijdelijk is overgebracht naar het grondgebied van de aangezochte Partij, kan, ongeacht zijn nationaliteit, aldaar noch worden vervolgd, noch in hechtenis gehouden, noch aan enige andere vrijheidsbeperking worden onderworpen voor feiten of veroordelingen welke voorafgingen aan zijn vertrek van het grondgebied van de verzoekende Partij ; behoudens het bepaalde in lid 2.
7. Op aanvraag van de verzoekende Partij zal de doortocht van een persoon, bedoeld in lid 1, over het grondgebied van een der Partijen worden toegestaan, tenzij bijzondere omstandigheden zich daartegen verzetten. De Partij die de doortocht heeft toegestaan wordt voor de toepassing van de leden 2-6 met de aangezochte Partij gelijkgesteld. »

Artikel 2

De tekst van Hoofdstuk II, § 4, van het Verdrag wordt vervangen door de volgende tekst :

« § 4. Verschijning van getuigen, deskundigen en verdachten

Artikel 31

1. Indien een rechterlijke autoriteit van een van de Partijen in een strafzaak de verschijning in persoon van een verdachte, een getuige of een deskundige, die zich op het grondgebied van een andere Partij bevindt, nodig oordeelt, zal die verdachte, getuige of deskundige door bemiddeling van het openbaar ministerie van de plaats, waar de betrokkene zijn woon- of verblijfplaats heeft, worden gedagvaard om te verschijnen.
2. Indien de dagvaarding een getuige of deskundige betreft, wordt daarin bij benadering het bedrag van de schadeloosstelling en van de te vergoeden reis- en verblijfkosten vermeld.

Artikel 32

1. De schadeloosstelling en de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, die aan de getuige of deskundige door de verzoekende Partij worden toegekend, zullen worden berekend vanaf de plaats, waar hij verblijft, en zullen dienen te worden berekend volgens tarieven die ten minste gelijk zijn aan die voorzien in de regeling, van kracht in het land waar het verhoor plaats moet vinden.

Zijn echter de tarieven in het land waarin de getuige of deskundige zijn woon- of verblijfplaats heeft, in hun geheel genomen, voor hem gunstiger, dan worden ten minste die tarieven toegepast. Het openbaar ministerie van de aangezochte Partij draagt zorg dat aan de dagvaarding die aan de getuige of deskundige wordt uitgereikt, de inlichtingen worden toegevoegd die noodzakelijk zijn om het bedrag te bepalen van de schadeloosstelling en de vergoeding, toe te kennen volgens het tarief van dat land.

2. De aangezochte Partij kan, indien dit aan haar wordt verzocht, aan de getuige of de deskundige een voorschot toekennen. Het bedrag van dit voorschot zal op de dagvaarding worden vermeld en terugbetaald worden door de verzoekende Partij.

Artikel 33

1. Wanneer een rechterlijke autoriteit van een van de landen verzoekt dat iemand die rechtens van zijn vrijheid is beroofd, in persoon op haar grondgebied verschijnt ten behoeve van een confrontatie of een reconstructie van de feiten, dan wel om als getuige een verklaring af te leggen of om als verdachte te worden gehoord, kan deze, ongeacht zijn nationaliteit, daartoe tijdelijk worden overgebracht naar dat grondgebied, mits bijzondere omstandigheden zich daartegen niet verzetten en op voorwaarde dat hij binnen de termijn door de aangezochte Partij vastgesteld zal worden teruggezonden.
2. De overgebrachte persoon zal op het grondgebied van de verzoekende Partij in hechtenis blijven, tenzij de aangezochte Partij met zijn invrijheidstelling instemt.
3. De hechtenis op het grondgebied van de verzoekende Partij komt in mindering op de duur van de vrijheidsbeneming die de overgebrachte persoon moet ondergaan op het grondgebied van de aangezochte Partij.
4. In geval van vlucht van de overgebrachte persoon neemt de verzoekende Partij alle maatregelen die tot zijn aanhouding kunnen leiden.
5. Op aanvraag van de verzoekende Partij zal de doortocht van een persoon, bedoeld in lid 1, over het grondgebied van een der Partijen worden toegestaan, tenzij bijzondere omstandigheden zich daartegen verzetten. De Partij die de doortocht heeft toegestaan wordt voor de toepassing van de leden 2 - 4 met de verzoekende Partij gelijkgesteld.

Artikel 34

De getuige die zonder geldige reden niet voldoet aan de verplichtingen welke op grond van een dagvaarding als bedoeld in artikel 31 op hem rusten, zal in het aangezochte land onder de strafbepalingen vallen welke de wetgeving van dat land voorziet tegen getuigen die niet aan hun verplichtingen voldoen.

Artikel 35

1. Geen getuige of deskundige, van welke nationaliteit ook, die na gedagvaard te zijn voor de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Partij verschijnt, kan op het grondgebied van die Partij worden vervolgd, in hechtenis genomen, of aan enige andere vrijheidsbeperking worden onderworpen voor feiten of veroordelingen, die voorafgingen aan zijn vertrek van het grondgebied van de aangezochte Partij.
2. Geen verdachte, van welke nationaliteit ook, die gedagvaard is om voor de rechterlijke autoriteiten van de verzoekende Partij te verschijnen, kan op het grondgebied van die Partij worden vervolgd, in hechtenis genomen, of aan enige andere vrijheidsbeperking worden onderworpen voor feiten of veroordelingen welke voorafgingen aan zijn vertrek van het grondgebied van de aangezochte Partij, voor zover die niet in de dagvaarding zijn vermeld.
3. De in dit artikel bedoelde immuniteit neemt een einde wanneer de getuige, de deskundige of de verdachte, hoewel hij gedurende vijftien achtereenvolgende dagen na het tijdstip, waarop zijn aanwezigheid niet meer door de rechterlijke autoriteit werd vereist, de mogelijkheid had het grondgebied van de verzoekende Partij te verlaten, daar desalniettemin is gebleven of op dat grondgebied is teruggekeerd na het te hebben verlaten.
4. De bepalingen van dit artikel zijn van toepassing op een persoon die tijdelijk is overgebracht dan wel vrijwillig is verschenen, zowel op het grondgebied van de Partij die de doortocht heeft toegestaan als op dat van de verzoekende Partij ; behoudens het bepaalde in artikel 33, leden 2 en 5. »

Artikel 3

Dit Protocol maakt een integrerend bestanddeel uit van het Verdrag.

Artikel 4

1. Dit Protocol zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen worden neergelegd bij de Belgische Regering.
2. Het Protocol treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum van neerlegging van de derde akte van bekrachtiging.

TEN BLIJKE WAARVAN de Gevolmachtigden dit Protocol hebben ondertekend en van hun zegel hebben voorzien.

GEDAAN te Brussel, op 11 mei 1974, in drievoud, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België,

H. VANDERPOORTEN

Voor het Groothertogdom Luxemburg,

Eug. SCHAUS

Voor het Koninkrijk der Nederlanden,

A.A.M. van AGT

GEMEENSCHAPPELIJKE MEMORIE
VAN TOELICHTING
BIJ HET PROTOCOL TOT AANVULLING EN WIJZIGING
VAN HET BENELUX-VERDRAG INZAKE
UITLEVERING EN RECHTSHULP
IN STRAFZAKEN

EXPOSE DES MOTIFS COMMUN
DU PROTOCOLE COMPLETANT ET MODIFIANT
LE TRAITE BENELUX D'EXTRADITION ET
D'ENTRAIDE JUDICIAIRE
EN MATIERE PENALE

**GEMEENSCHAPPELIJKE MEMORIE VAN TOELICHTING
BIJ HET PROTOCOL TOT AANVULLING EN WIJZIGING VAN HET
BENELUX-VERDRAG INZAKE UITLEVERING EN
RECHTSHULP IN STRAFZAKEN *)**

A. INLEIDING

In het Zestiende Gezamenlijk Verslag van de Regeringen der drie Benelux-landen aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad aangaande de samenwerking der drie landen op het gebied van de eenmaking van het recht (stuk 132-1, punt III a, van de Raad dd. 31.8.1972) werd aangekondigd dat de drie Ministers van Justitie aan de ambtelijke Benelux-Commissie voor Justitie opdracht hadden gegeven op korte termijn een ontwerp-Protocol op te stellen tot wijziging en aanvulling van het op 11 december 1967 in werking getreden Benelux-Verdrag inzake uitlevering en rechtshulp in strafzaken van 27 juni 1962.

De fungerende Voorzitter van de Ministeriële Werkgroep van Justitie van Benelux zond dit ontwerp op 3 april 1973 ter fine van advies toe aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad. De Raad publiceerde het ontwerp als stuk nr 138-1.

De Commissie voor de wetgeving van de Raad behandelde het ontwerp-Protocol op 21 mei en 29 juni 1973. Op haar verzoek werden van regeringszijde nadere gegevens verstrekt omtrent de in de drie landen geldende tarieven van gerechtskosten in strafzaken. Deze, in het verslag van de Commissie opgenomen, inlichtingen waren voor haar aanleiding voor te stellen een bepaling toe te voegen aan artikel 32, lid 1, van het Verdrag. De tekst van dit amendement, alsmede van de als gevolg daarvan in de memorie van toelichting aan te brengen wijziging, werden opgenomen in het verslag van de rapporteur van de Commissie, Mr. A. Geurtsen, stuk 138-2 van 10 september 1973.

Tijdens de op 30 november 1973 gehouden plenaire vergadering bracht de Interparlementaire Raad eenparig een gunstig advies uit over het ontwerp, mits daarin de door de Commissie voor de wetgeving in haar verslag voorgestelde wijzigingen zouden worden aangebracht. Tevens wees de rapporteur er op, dat in de tekst van het vierde lid van artikel 35 abusievelijk de term « aangezochte Partij » in plaats van « verzoekende Partij » voorkwam. (Handelingen Beneluxraad N. 94, blz. 49-53).

*) De onderhavige gemeenschappelijke memorie van toelichting is bestemd om als toelichting te dienen bij het wetsontwerp tot goedkeuring dat elk der regeringen bij het parlement zal indienen. De regeringen zullen daarbij aanvullende gegevens kunnen opnemen indien zulks voor het gebruik in eigen land wenselijk zou worden geacht.

Tijdens diezelfde vergadering sloot de woordvoerder van de Regeringen zich bij de door de Raad voorgestelde wijzigingen aan. Deze zijn in de tekst opgenomen.

Anderzijds waren de Regeringen van oordeel, dat het niet wenselijk was in te gaan op het door een lid van de Raad tijdens genoemde plenaire vergadering gedane voorstel het Protocol in werking te doen treden na bekrachtiging door twee van de drie landen. Niet alleen is het Uitleveringsverdrag van 1962, dat door dit Protocol wordt gewijzigd, zelf in werking getreden na bekrachtiging door de drie landen en zou een bilaterale inwerkingtreding van het Protocol technische moeilijkheden kunnen opleveren, doch tevens zijn er geen aanwijzingen dat tijdens het verloop van de nationale procedures tot goedkeuring van dit Protocol, dat voor de drie landen van evident belang moet worden geacht, moeilijkheden of bezwaren zullen rijzen, die een spoedige inwerkingtreding ervan in gevaar zouden kunnen brengen.

Het Protocol is op 11 mei 1974 door de drie Ministers van Justitie, daartoe gemachtigd, te Brussel ondertekend.

B. ALGEMEEN

Zoals in de preambule van het onderhavige Protocol tot uitdrukking is gebracht, heeft de sedert een zestal jaren opgedane ervaring bij de toepassing van het Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken aangetoond, dat de bepalingen van dat Verdrag betreffende het tijdelijk overbrengen van gedetineerden niet toereikend zijn.

De leemten doen zich op twee verschillende punten gevoelen, t.w. :

1° Artikel 25 van het Verdrag biedt de justitiële autoriteiten van de verzoekende Partij en de betrokkenen de mogelijkheid, om met toestemming van de aangezochte Partij, aanwezig te zijn bij de uitvoering van een rogatoire commissie. Als « betrokkenen » kunnen worden aangemerkt de getuigen — onder wie de benadeelden —, alsmede de verdachten en hun raadslieden. Het artikel zal in de regel geen toepassing kunnen vinden op verdachten of getuigen, *die op het grondgebied van de verzoekende Partij rechtens van hun vrijheid zijn beroofd* ; het Verdrag voorziet namelijk niet in de mogelijkheid om hen tegen hun wil tijdelijk over te brengen naar het grondgebied van de aangezochte Partij, en evenmin in de mogelijkheid om hen, wanneer zij vrijwillig daarheen zijn gebracht, aldaar in hechtenis te houden.

Artikel 25bis, dat door dit Protocol in het Verdrag wordt ingelast, strekt er toe de gebleken leemte op te vullen.

2° Artikel 33 regelt het overbrengen van gedetineerden in gevallen waarin de rechtelijke autoriteiten van een Staat prijs stellen op de aanwezigheid op

hun grondgebied — als getuigen of verdachten, dan wel ten behoeve van een confrontatie of een reconstructie van de feiten — van personen die op het grondgebied van een andere Staat van hun vrijheid zijn beroofd.

Anders dan het zoëven besproken artikel 25bis — dat gaat over het geval waarin de autoriteiten van een Staat verlangen dat *personen die op hun grondgebied zijn gedetineerd, naar elders worden overgebracht* — regelt artikel 33 het tegenovergestelde geval, nl. dat waarin zij de *overkomst naar hun grondgebied van elders in Benelux gedetineerden* wensen.

Van artikel 33 wordt gebruik gemaakt indien de tijdelijke of voorwaardelijke uitlevering als geregeld in artikel 18 niet mogelijk is. Dat laatste artikel gaat er van uit, dat de algemene voorwaarden voor uitlevering vervuld zijn, en kan dus b.v. geen toepassing vinden ten aanzien van een eigen onderdaan.

Artikel 33 is echter niet op alle punten duidelijk en volledig. Zo bepaalt het niet duidelijk if iemand *als verdachte* tijdelijk akn worden overgebracht; voorts is het door artikel 33 geregelde overbrengen beperkt tot personen *die een vrijheidsstraf ondergaan* (zo is b.v. het overbrengen van personen die zich in voorlopige hechtenis bevinden, niet mogelijk); ten slotte kan op grond van dit artikel iemand niet met het oog op een *reconstructie van de feiten* worden overgebracht.

De door het Protocol in artikel 33 aangebrachte wijzigingen strekken er toe deze leemten op te vullen.

C. DE ARTIKELEN

Artikel 1

Door dit artikel wordt in het Verdrag artikel 25bis, waarvan sprake in het algemeen gedeelte van deze toelichting, ingelast. Uit het eerste lid volgt dat het tijdelijk overbrengen de toestemming behoeft van de aangezochte Partij; deze kan het tot haar gerichte verzoek afwijzen, hetzij om redenen van opportuniteit, hetzij omdat haar wetgeving niet toelaat het strafrechtelijk onderzoek op de gevraagde wijze te verrichten.

Niet is voorgeschreven dat de gedetineerde zijn toestemming moet hebben gegeven. Daartoe bestaat trouwens ook geen enkele aanleiding. Volgens het recht van de drie landen kan immers een gedetineerde, ook tegen zijn wil, voor strafrechtelijke doeleinden, binnen het eigen grondgebied naar elke plaats worden overgebracht. Grensoverschrijding beïnvloedt trouwens geenszins de rechtspositie van de gedetineerde. Als verdachte blijft hij namelijk gerechtigd zijn medewerking aan het tegen hem gerichte strafrechtelijk onderzoek te weigeren. Bovendien moet, volgens het derde lid, de hechtenis op het grondgebied van de aangezochte Partij in mindering worden gebracht

op de duur van de vrijheidsbeneming welke de overgebrachte persoon op het grondgebied van de verzoekende Partij moet ondergaan. Ten slotte geniet hij, krachtens het zesde lid, dezelfde immuniteit als de vrijwillig verschenen verdachte ingevolge artikel 35 van het Verdrag.

Het artikel eist niet dat aan de voor uitlevering geldende voorwaarden voldaan is. Het rechtskarakter van deze vorm van rechtshulp, al bestaat er enige feitelijke verwantschap, verschilt immers wezenlijk van uitlevering. Uitlevering strekt er toe een verdachte of veroordeelde ter beschikking te stellen van de justitiële autoriteiten van een verzoekende Partij, teneinde hem te vervolgen of het tegen hem uitsproken vonnis ten uitvoer te leggen. Het tijdelijk overbrengen heeft daarentegen slechts ten doel door de tijdelijke aanwezigheid van een getuige of verdachte een strafrechtelijk opsporingsonderzoek te vergemakkelijken. Anders dan bij uitlevering behoort de nationaliteit van de gedetineerde dan ook geen beletsel te zijn deze vorm van rechtshulp te verlenen.

Artikel 2

Dit artikel vervangt paragraaf 4 (artikelen 31-35) van Hoofdstuk II van het Verdrag betreffende de verschijning van getuigen, deskundigen en verdachten. Hoewel niet alle artikelen gewijzigd zijn, leek het voor de overzichtelijkheid wenselijk de gehele paragraaf te vervangen. Afgezien van een redactionele wijziging in de Franse tekst van de titel (vervanging van de woorden « personnes poursuivies » door « prévenus »), hebben de wijzigingen alleen betrekking op de artikelen 31, 32, 33 en 35. De wijziging van het *eerste lid van artikel 31* strekt er toe de reeds bestaande bepalingen omtrent de dagvaarding van een getuige of deskundige van toepassing te doen zijn op de dagvaarding van de verdachte. In verband hiermee is het tweede lid aangepast, ten einde te voorkomen dat ook de verdachte recht op schadeloosstelling zou krijgen.

Wat *artikel 32* betreft, valt op te merken dat in de drie landen niet alleen de tarieven maar ook de gevallen waarin een aanspraak op schadeloosstelling of vergoeding bestaat uiteenlopen. Het is onbevredigend te achten indien de getuige of deskundige in het buitenland genoegen zou moeten nemen met lagere uitkeringen dan die welke in zijn eigen land gebruikelijk zijn. De in het eerste lid van artikel 32 aangebrachte wijzigingen komen hieraan tegemoet.

De strekking van *artikel 33* is reeds in het algemeen gedeelte van deze toelichting uiteengezet. Het voorziet in dezelfde waarborgen als die welke op grond van artikel 25*bis* voor overgebrachte personen gelden. De in *artikel 35* aangebrachte wijzigingen beogen enerzijds een terminologische aanpassing van dat artikel aan artikel 33 en anderzijds de toevoeging van een vierde lid. In dit nieuwe lid wordt uitdrukkelijk vastgelegd dat de bepalingen van het artikel zowel van toepassing zijn in geval van tijdelijk overbrengen als bij vrijwillige verschijning, en zulks zowel op het grondgebied van de

Partij die de doortocht heeft toegestaan als op dat van de aangezochte Partij. Aldus kan er geen twijfel over bestaan dat de immuniteit, welke aan vrijwillig verschenen personen wordt toegekend, in die landen ook voor tijdelijk overgebrachte personen geldt.

Deze immuniteit wordt slechts toegekend ten aanzien van feiten of veroordelingen welke voorafgingen aan de tijdelijke overbrenging. De bepalingen van het thans geldende Verdrag, evenmin als die van dit Protocol, verzetten er zich tegen dat een gedetineerde door de autoriteiten van de Partij naar het grondgebied waarvan hij tijdelijk is overgebracht vervolgd en berecht zou worden wegens strafbare feiten die hij aldaar na zijn overbrenging zou hebben gepleegd. Deze Partij zal eveneens de overneming van de strafvervolgving kunnen vragen of, indien zij er de voorkeur aan geeft zelf tot vervolging over te gaan, de andere Partij de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf of maatregel kunnen verzoeken.

Artikel 3

Krachtens dit artikel maakt het onderhavige Protocol een integreerend bestanddeel uit van het Verdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken. De algemene bepalingen van het Verdrag, zoals die welke betrekking hebben op de looptijd, de wijze van opzegging en de bevoegdheid van het Benelux-Gerechtshof, zijn derhalve eveneens op het Protocol van toepassing. Dit heeft tot gevolg dat het Protocol dezelfde geldigheidsduur heeft als het Verdrag, dat het niet afzonderlijk kan worden opgezegd en dat het Hof een adviserende interpretatiebevoegdheid zal hebben.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt het ogenblik van in werking treden van het Protocol, nl. de eerste dag van de tweede maand, volgende op de datum van neerlegging van de derde akte van bekrachtiging.